

ימי זיכרון

יום השואה ויום הזיכרון לחללי מערכות ישראל הינם ימים משמעותיים בלוח השנה העברי ובהוויה הישראלית. כיוון שזהו נושא מורכב וקשה להתמודדות אנו עלולים לחטוא ולהימנע מנגיעה בנושא עם אוכלוסיות מיוחדות.

אז למה חשוב כל-כך לעסוק בנושא גם עם חניכי צמי"ד?

חניכי צמי"ד ככלל האוכלוסייה נחשפים למשדרי הטלוויזיה, לטקסים, לצפירה ולאווירה הכללית השורה ביום זה.

כחלק מהשאיפה לשלבם באופן מלא ונורמטיבי ככל האפשר באוכלוסייה עלינו לתת את הדעת גם על נושא זה על מנת לשמור אותם מודעים ושותפים בשיח הציבורי.

נוסף על כך כמי שרואים עצמם כמתווכים בין האוכלוסייה עם הצרכים המיוחדים לכלל החברה אנו לוקחים על עצמינו תפקיד הסברתי להפחתת תחושות חרדה ואי הבנה העלולות לנבוע מחשיפה לאווירה כזו. לדוגמא הצליל המבהיל של הצפירה כאשר כולם לפתע נאלמים דום- תארו לכם עד כמה סיטואציה זו יכולה להבהיל ולטעת תחושת חוסר ביטוחן ובלבול בקרב חניכנו מבלי תיווך מקדים נכון.

יום השואה

ליום השואה והגבורה אופי ייחודי השונה מיום הזיכרון לחללי מערכות ישראל. עובדת היות התרחשות השואה במקום רחוק ולא מוכר, בתרבות זרה לנו ובזמן רחוק הופכת את הנושא לקשה יותר לתפיסה בעיקר כאשר מדובר באוכלוסיה עם צרכים מיוחדים אשר ידוע שלרובם קושי תפיסתי מעבר לקונקרטי- "לכאן ועכשיו". יחד עם זאת, לנו כמדריכי צמי"ד אין בידנו את הכלים להסברת זוועות המלחמה הקשות והמורכבות לתפיסה והכלה ואיננו רוצים ליצור מצב בו טראומטי בעקבות חשיפה לא נכונה ומופרזת. לדומא, חווית הכניסה לחדר הלם/חושך/נושא יכולה להוות עבור החניכים חוויה מציפה וקשה לעיכול ולא בהכרח מלמדת, עם זאת, ניתן להתאימה לחניכינו.

כיצד נוכל לגעת בנושא?

- התמקדות בסיפורי תקווה והצלה.
- התמקדות בעליית הניצולים והקמת המדינה.
- הגברת תחושת השייכות לעם ולמדינה.
- מיקוד השיח על עזיבת הבית והמשפחה ולא על סיפורי הזוועה והמוות.
- התייחסות לנושא חסידי אומות העולם - חסידי אומות העולם מהווים נקודת אור חיובי במהלך הזוועה של תקופת השואה. חסידי אומות העולם - הם קומץ אנשים שסיכנו את עצמם ואת בני משפחותיהם כדי לדאוג למזון, לבוש ואף הסתירו יהודים בבתיהם.

מתודות:

- שיח או שימוש בחפץ אישי שהחניך קשור אליו (בובה אהובה, צעצוע, פריט לבוש) כחיבור לחווית עזיבת המוכר, המשרה ביטחון.
- סיפור בעזרת ציורי ילדים מתקופת השואה (ניתן למצוא באתרים השונים).
- דרך סיפורת שואה:
  - המגירה ה-3 של סבא - גיודי טל קופלמן
  - סיפורו של טומי - ברזייק פריטה, יד ושם.
  - מקום משלו - מיכל מעוז לוי, כנרת.
  - קרן של הוד - רונית ברגמן, היימן.
  - הסיפור של נילי - א. שרפיאן, ספריית פועלים.
  - ציקה הכלבה בגטו - בת שבע דגן, מורשת.
  - המפוחית של שמוליק - דבורה קיפניס - מתוך סיפור לכל יום, חודש ניסן, סיפור 209.

יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ונפגעי פעולות

האיבה

יום העצמאות ויום הזיכרון לחללי צה"ל סמוכים זה לזה. גם אם אין לחניכים קשר ישיר למשפחת השכול, הרי אווירתו של יום זה ניכרת ומורגשת מאוד. הסמיכות של העצב והשמחה עשויה להיות קשה גם למבוגרים וגם לילדים. חשוב להסביר ולהדגיש את הקשר שבין עצמאותה של מדינת ישראל למחיר ששילמו אזרחיה בדרך למדינה ובשנות קיומה.

חשוב שאווירת יום הזיכרון המורגשת ברחבי הארץ, תשרה גם בשבט באופן המתאים לחניכים ולבשלותם. חשוב לא להכביד על החניכים מבחינה רגשית ולהתייחס לנושא בהתאם ליכולת ההבנה ויכולת ההכלה הרגשית שלהם. (מתוך מאתר חינוך לקדם יסודי).

כיצד נוכל לגעת בנושא יום הזיכרון?

- סיפורי גבורה.
- מלחמה ושלוש.
- כבוד וסובלנות.
- התקווה כהמנון לאומי.
- דגל וסמל המדינה.

מתודות:

- המחזות סיפור גבורה.
- לקבוצות תזזיתיות- משחק דגליים ושיח בנושא הדגל כמלכד.
- המנון לאומי מול המנון קבוצה, כתיבת המנון לקבוצה/מדינה והשוואה ביניהם.
- כתיבת מכתבים לחיילים.

יום העצמאות

יום העצמאות הוא יום חג חדש יחסית ולכן בניגוד לחגים אחרים הוא אינו מבוסס על מסורות קדומות. למרות זאת, זהו יום חגיגי וחשוב מאוד- חגיגות יום הולדת למדינה! ישנן דרכים רבות שאנו נוהגים לחגוג את יום ההולדת המיוחד הזה: מצעדים, הופעות, תוכניות ממלכתיות בטלוויזיה, שירה בציבור, מסיבות, מדורות, נפנופים על המגל בפיקניקים ברחבי הטבע, טיולים ועוד ועוד.

עם חניכי צמ"ד אפשר לעשות את כל אלה ועוד, זהו נושא שהם בוודאי חשופים אליו מאוד גם בבית הספר ואפילו בבית. ביחד עם זאת לפעילות בצופים פן חיובי ושונה של חגיגות. כמובן שרצוי ביום שכזה (בתקופה זו אפילו מזג האוויר מתחיל לחייך אלינו לרוב..) לערוך פעילויות צופיות בחוץ המשלבות את ערכים חברתיים וצופיים.

לעזרתכם רשימה של עוד תחומים ומתודות שניתן להשתמש בהן לציון החג:

כיצד נוכל לגעת בנושא יום העצמאות?

- מה יש לי בארץ ישראל- פרחים, צמחיה, התיישבות, אזורים בארץ, מפת א"י.
- א"י ומדינת ישראל בראי שירים.
- הישגים ישראלים (בספורט, במדע, באומנות...) והעצמת גאוה לאומית.

מתודות:

- כתיבת ברכות למדינה.
- פעילויות יצירה- ציור משותף של המדינה שלי, הכנת דגלים.
- משחק מסלול- אני יוצא לטייל בא"י.
- קישוט החדר בדגלונים וסמלים לאווירה חגיגית.

לשימושכם!!!

באגדן צמי"ד קיים פרק שלם ובו פעולות מותאמות בנשאים

אלו.

בנוסף, אתרים המציעים מידע ורעיונות לפעילויות

אתר מתי"א חולון "יום השואה"- <http://www.edu->

[negev.gov.il/matyaholon/%D7%A9%D7%95%D7%90%D7%94.html](http://www.edu-negev.gov.il/matyaholon/%D7%A9%D7%95%D7%90%D7%94.html)

אתר מתי"א חולון מזיכרון לעצמאות- <http://www.orianit.edu->

[negev.gov.il/Sigaltcp/homepage/zikaron.htm](http://www.orianit.edu-negev.gov.il/Sigaltcp/homepage/zikaron.htm)

אתר מט"ח- <http://lib.cet.ac.il/Pages/item.asp?item=3155>

אתר הפורום הגדול למורים וגננות-

<http://www.pisga.org.il/magar/main1.asp?d=C:\webpace\disk42\pisga.org.il\pisga.or>

www.pisga.org.il/magar

שיטים- מכון החגים- <http://www.chagim.org.il>

קובץ זה מרסם
במרכז ההדרכה הוירטואלי
של אתר תנועת הצופים
Zofim.org.il

